

Finn Moe : Utenrikskronikk 18/4.
General Waizen: Militærøversikt.
Kronikker og nyheter 16/4 - 23/4.

ved N - NN.

Tre betydningsfulle hendelser på de politiske fronter siste uke har krav paa interesse selvom begivenhetene på Østfronten og i det kontinentale luftrom fremdeles staar i brennpunktet ved siden av den stadig stigende intensitet i nervekrigen omkr. den 2. front. Bergenskatastrofen trer selv-sagt i forgrunnen for hjermefrontens interesse, om den betyr lite sammen-lignet med de større "eksplosjoner" i Tyskland og Frankrike sist uke. Finnland har svart. For 2. gang har den finske riksdag avslaatt de sovjet-russiske betingelser for vaabenhvile som paa enkelte punkter var moderert, paa andre skjærpet sammenlignet med kravene i mars. Saaledes ville landet nu ha faatt en to mndrs frist for demobilisering, med 5% av styrkene i mai, 5% i juni. Videre ønsket russerne Hangg mot at Finnland fikk beholde Petsamo ("Russisk ekspansjon i nord". etter nazipressen). Dessuten et skadekrav paa 600mill. dollar i form av tremasse, maskiner etc. I svenske komentarer til det finske svar heter det at det fremdeles er "holdt i en tone av velvilje", for aa holde veien aaben for vidre forhandlinger. Men det er ogsaa alt. Finnland vil antagelig ikke faa noen 3. sjanse før det braker los paa Nordfronten, og de kretser som staar bak avslaget og som har truet med borgerkrig om freden blev sluttet, og hadde regnet med et brudd paa den Sovjet -Angloamerikanske allianse har forregnet seg stort. "Det STORE og sterke Finnland jeg ser stige fram for mine syn" (Mannerheim i en dagsbefaling til det finske folk juni 1941, da hele Finnland regnet med en snarlig seir over Sovjet og sikkert blev stillet i utsikt imperialistiske utvidelser østover) har nu forlist de siste rester av sympati og ødelagt ethvert grunnlag for en nordisk orientering efter krigens krig. Vaart land faar i ikke liten grad li for den finske halstarrighet. Krigens paa den nordlige fronten (som til dels betinger det vesentlige grunnlag for tysk okkupasjon av Norge) forlenges av samme grunn. Videre er den finske "gaadvill" i usa gaatt tapt. "Litt mindre sisu, og litt mere realisme i bedømmelsen av situasjonen hadde vært bedre for det finske folk" (Rundskue mars 1944). Om de finske socialdemokrater ennu kan redde fillene av Finnland staar til deres vilje og evne til aa kvitte seg ned den politiske Mannerheinterror, og IKKE til for strenge russiske krav. Sverige har ikke svart offisielt paa noten det fikk samtidig med Tyrkia og Spania om aa innstille krigsleveransene (særlig av kulelagre) til Tyskl. For Tyrkia gjelder det vesentlig kromeeksporten som av en aarsproduksjon paa ~~maxx~~ 100 000 tonn har utgjort ca. 47 000 tonn av dette metallet som har slik betydning for staalproduksjonen (herdingsprosessen). Denne eksporten har nu Tyrkia ved et dekret sist torsdag helt opphevret f.o.m. fredag morgen. Vi har ikke opplysninger nok til aa komentere situasjonen, men at de allierte har vunnet en betydningsfull diplomatisk seir er utvilsomt. Hvad den betyr (forholdet Tyrkias aktive deltagelse ev. Balkanaksjon) vil de kommende uker vise. For Sverige gjalt noten vesentlig eksporten av kulelagre som etterat de større tyske kulelagerfabrikker er ødelagt, er blitt av vital betydning for den tyske krigsindustri. Svenske anker er her uten bakgrunn. Transittrafikken blev stanset. Den kunne ha vært stanset før, men nu var Tyskland for svak og de allierte sterke nok. Kulelagerekspортens opphør er et lite offer for Sverige dersom de har et brennende ønske om en snar slutt paa krigens. Det norske og det danske folk ventar en ~~maxx~~ anglo-nøytralitet av Sverige nu, IKKE en fortsatt nazi-nøytralitet.

Den tredje politiske begivenhet var det britiske forbud for nøytrale diplomater aa forlate England, samt sensur av diplomat-post og-telegrammer og kontroll av bagasje, "paa grunn av de forestaaende militære operasjoner i aar," som det heter. Dekreter er ikke bare nervekrig. Det innebærer sikkert et militært motiv en først vil fortataa naar øp rasjonene er igang. Den nye loven om forbud mot oppf. til streik i livsviktig industri ligger i samme plan.

De militære frontene har siste uke ligget roligere enn paa flere maaneder. Vi er kommet inn i en pustepause og en "nervestillhet" som næsten er uutholdelig fordi en ennu ikke vet dagen den blir utlaest i nye hektiske utladninger. Mens vi venter, tar vi et lite overblikk over siste ukes stilling i Øst : Hele Ukraina er renset etter et sensasjonelt russisk felttog der de tyske strateger blev helt utmanøvert. Russernes overgang over nedre Dnestr siste uke, s. og n. for Tiraspol innledet den nye fase i felttoget. Nu er bruhode i det vesentlige utbygd for stormen mot Galatz, en særlig viktig nøkkelposition for Balkan. Linjen Odessa -Lwow er rent overende. Prutlinjen staar igjen. Det strategiske punkt her er byen Iasi, som antagelig vil bli Konjevs første mål etter pausen. I nord har erobring-en av Tarnopol frigjort veinettet til Lwow og vidre aabnet muligheter for offensive fremstøt mot Schlesien og Karpatene.. De iherdige tyske motangrep i Stanislaw - Nodvorna -avsnittet har ingen offensiv karakter, det er definisive motangrep som vesentlig tar sikte paa å sikre de viktige innmarsjsteder til passene (særlig Tartarpasset), ikke paa forsvar av byen Lwow. Det som foregaar paa Østfronten nu er lokale frontkorrektioner før hærene igjen støter sammen. Slik maa en ogsaa se Konjevs forsering av svre Moldau mot elven Distrilza (n.s. Karpategne). Paa Krim er havnen Jalta tatt, evakueringen av Sebastopol er i full gang og det er bare et tidsspørsmål før byen faller, etterat Balaklava ble innatt sist onsdag. Pausen paa Østfronten kan bli forholdsvis lang. Blir den det, synes det opplagt at den staar i samband med en anglo-russisk storoffensiv paa alle fronter. KREFTENE KOORDINERES FOR DET ENDELIGE SLAG MOT TYSKLAND.

Bombingen fortsetter stadig aa sette nye rekorder. Vi har ikke anledning til aa gi noen detaljert oversikt, men bemerker siste ukes paafallende interesse for jernbanemål i frankrike, og den fortsatt stigende intensitet i balkanbombinger med baser i Italia (Foggia). Knutepunktet Turno Severin er bommet flere ganger. Likesaa Bukarest og Ploesti, endelig en vellykket 650 km.s minelegging av Donau fra Budapest til Bularest, en transportnerve av stor bet. for Balkanoperasjoner. Jernbanemaalbombingen har til maal å knekke det tyske transportapparat frem til "vollene" i vest paa lang sikt. Sakte, men sikkert desorganiseres jernbanene. I en moderne krig er det like viktig å hindre bevegeligheten i armeene som å knuse stillingssystemene. Noen tall : 50 000 jern. banearb. overf. fra tyskl. til fr. for å admin. og reparere jernbaner og anlegg (stillverk o.s.v.)

3 - 4 fabrikker av 100 er igjen etter storangrepene mot Stuttgart i mars. Et 1600 tonns angrep paa Köln onsdag, nytt 500 tonns angrep fredag. 8000 fly paa vingene paa alle "westfrontene" tirsdag-onsdag. Ny rekord: 4500 tonn under en innflyging. Flytapene for de allierte er nu ca. 1%. De minker stadig. Tirpitsangrepet. Ingen norske drept. 80 tyskere drept, 900 saaret, alvorlig 300. Kokeriet C.A. Larsen som laa i samme fjorden ble kastet i brann.

Østfronten : Tarnopol+Krim+Odessa tilsammen 90 000 fanger.

Et norsk tanksib har siden krigen ført til England nok bensin til 100 1000-flyangrep over Berlin. DET ER VAARE SJØFOLKS INNSATTS.

ALLE PAROLER FRA HJEMMEFRONTENS LEDELSE MAA FØLGES TIL YTTERSTE KONSEKVENS
I TIDEN FREMOVER+ STORE BEGIVENHETER ER SANSYNLIGE+ INTERNERING OG MOBILISERING AV NORSK UNGDOM MAA FOR EN HVIS PRISS FOR HINDRE SVIS DISIPLIN I HELE DIN HOLDNING+

N O R G E - N A Z I S M E N S N E D E R L A G .

Næste nr. behandler bl. annet bergenskatastrofen. Vi mangler opplysninger m.